

Special Newsletter Tiye

In dit nummer:

De Klimaattop Kopenhagen 7-18 december 2009



Op de VN- wereldconferentie Kopenhagen van 7 tot 18 december 2009 komen afgevaardigden uit 190 landen bijeen in de Deense hoofdstad. Daar hebben ze minder dan twee weken de tijd om het eens te worden over het nieuwe internationale klimaatverdrag, dat het Kyoto-protocol moet opvolgen.

Inhoudsopgave

- Klimaattop Kopenhagen.
- Het Kyoto-protocol.
- Belangrijke Conference of Parties (COP 1, 3, 13, 14 en 15).
- De drie grote doelen voor 2020.
- Emissie reductie en Mitigatie.
- CO2-uitstoot bijdrage aan klimaatverandering.
- Brussel rekent niet op nieuw klimaatverdrag.
- Barroso positiever over klimaattop na overleg.
- Denen vestigen hoop voor klimaattop op de VS.
- EU-leiders eens over inzet klimaattop
- Nederland scoort slecht met milieu.



Tel/fax : 030.238.2547

E-mail: tiye.int@worldonline.nl

www.tiye-international.org

Het Kyoto-protocol heeft tot doel de wereldwijde uitstoot van broeikasgasen tussen de periode van 1990 tot 2012 zoveel mogelijk te beperken. In werkelijkheid is deze echter aanzienlijk gestegen, waarmee kritische grenzen voor CO2-concentraties, temperatuurstijging en de diverse omslagpunten in het klimaatsysteem steeds dichterbij komen.

COP15

Deze klimaattop, of Conference of Parties (COP), is de laatste in een lange reeks sinds de historische conferentie in het Japanse Kyoto in 1997. (Kyoto was COP3, COP1 was in Berlijn in 1995.) De belangrijkste tussenstops in recente jaren waren COP13 op Bali in december 2007 en COP14 in het Poolse Pozdan, december 2008. De klimaattop in Kopenhagen is COP15 en veruit de belangrijkste in de serie.

Dat nieuwe klimaatverdrag bevat alle internationale klimaatdoelen tot 2020. Het is een cruciale periode: volgens de wetenschap hebben we minder dan 10 jaar voor we de uiterste veilige grens van broeikasgasen in de atmosfeer hebben bereikt.

Als de wereld er in Kopenhagen niet in slaagt akkoord te bereiken, óf als de doelen voor verlaging van de uitstoot niet krachtig genoeg zijn – en dat is helaas nog steeds het geval - zal het niet lukken onder die grens te blijven. Er bestaat dan een reële kans dat de schade van klimaatverandering zichzelf net zo lang zal versterken tot onze planeet niet langer leefbaar is.

Wat moet er nou eigenlijk gebeuren in Kopenhagen om dát te voorkomen?

De grote doelen voor 2020:

1. Alle rijke landen, waaronder de EU en de VS, moeten afspreken hun uitstoot met 40 procent te verlagen*
2. Alle overige landen, waaronder China en India, moeten de groei van hun uitstoot in dezelfde periode met 30 procent terugbrengen.
3. Het kappen en platbranden van tropische regenwouden veroorzaakt jaarlijks 20 procent van onze totale CO2-uitstoot. Dat moet stoppen. In Kopenhagen moet daarom worden besloten het tempo van ontbossing te halveren

Nieuw Klimaatverdrag Emissie reductie

Nieuw Klimaatverdrag

Algemeen wordt erkend dat de beoogde emissiedoelstellingen van het Kyoto-protocol onvoldoende zijn. Hieruit volgt de noodzaak voor een nieuw internationaal klimaatverdrag, dat moet verplichten tot veel ambitieuzere, en daarmee strengere **emissiereducties**, die door een veel groter aantal landen moeten worden aanvaard.

De belangrijkste succesvoorwaarden voor het nieuwe klimaatverdrag, waarover in Kopenhagen overeenstemming moet worden bereikt zijn daarom zowel gericht op mitigatie als adaptatie (aanpassing) en daarnaast op verbeterde internationale samenwerking.

Het tegengaan van klimaatverandering wordt aangeduid met de term **Mitigatie**. Het omvat alle maatregelen die leiden tot CO₂-reductie en de reductie van de

Mitigatie

uitstoot van andere broeikasgasen zoals methaan en lachgas.

Om mitigatie te bestrijden, is het noodzakelijk de CO₂-uitstoot te verlagen. Zo moet in 2012 de totale uitstoot van broeikasgas van de Europese Unie 8 procent lager zijn dan in 1990. De totale wereldwijde CO₂-uitstoot ten gevolge van grootschalig gebruik van fossielenbrandstoffen bedroeg in 2007 ± 27 gigaton, of 27.000.000.000 ton CO₂.

De klimaatop COP-13: Bali in december 2007

De internationale gemeenschap is het eens geworden over het Bali Action Plan, de routekaart voor verdere onderhandelingen, die zullen plaatsvinden tijdens de COP-14, de klimaatop in de Poolse stad Pozdam, en die nu al onafwendbaar zijn. Ook de rol van ontbossing als mede veroorzaker van het versterkte broeikas effect heeft toen erkenning gekregen. In het nieuwe klimaatverdrag moeten maatregelen worden opgenomen om ontbossing te voorkomen en die bosbehoud belonen.

Wat ook aandacht kreeg is 'technology transfer' de snelle uitwisseling van schone technologieën bijvoorbeeld energie besparing.

Bij klimaatverandering staat letterlijk alles op het spel: sociale samenhang, economieën, welvaartverdeling, ontwikkeling, gezondheid, natuur, vrede en toekomst.

De CO₂-uitstoot de belangrijkste broeigas en bijdrage aan klimaatverandering.

Sinds de industriële revolutie is de menselijke CO₂-uitstoot sterk toegenomen. Hierdoor is de totale CO₂-uitstoot nu een stuk groter dan de (natuurlijke) CO₂-opslag. De atmosferische koolstofbalans is daarmee verstoord. Met zekerheid



CO₂-uitstoot

is vastgesteld dat het grootste deel van de CO₂-uitstoot wordt veroorzaakt door de grootschalige verbranding van fossiele brandstoffen, bijv. voor elektriciteitswinning (aardgas- en steenkoolcentrales) en voor transport (auto's en vliegtui-

gen). Ook bij de productie van cement en kunstmest komen aanzienlijke hoeveelheden CO₂ in de atmosfeer. Daarnaast is een belangrijk deel 20% van de CO₂-uitstoot het gevolg van ontbossing.

Brussel rekent niet op nieuw klimaatverdrag

ANP: De EU zegt dat bij de top in december 2009 alleen een politiek raam-akkoord nagestreefd kan worden. Brussel wil wel dat er in dat akkoord doelen zijn opgenomen voor beperking van broeikasgassen en voor financiering van ontwikkelingslanden. De Amerikaanse president Barack Obama en andere wereldleiders stelden al dat op de klimaattop in Kopenhagen nog geen klimaatverdrag kan worden opgesteld. De EU geeft hiermee de hoop op om bij de klimaattop een nieuw klimaatverdrag te sluiten.

Barroso positiever over klimaattop na overleg.

ANP: De Amerikaanse president Barack Obama heeft na overleg de voorzitter van de Europese Commissie, José Manuel Barroso meer hoop gegeven na een vruchtbaar overleg over maatregelen tegen de klimaatverandering. Barroso zei na gesprekken met Obama, EU-Buitenlandcoördinator Javier Solana en premier



Frederik Reinfeldt van de huidige EU-voorzitter van Zweden, dat uitgebreid is gesproken over maatregelen tegen klimaatverandering., waarover in december 2009 in Kopenhagen een akkoord moet worden bereikt. Hij zei dat hij en zijn gesprekspartners weten dat ze "...de inspanningen moeten verdubbelen" om van Kopenhagen een succes te maken.

Denen vestigen hoop voor klimaattop op de Verenigde Staten

Denemarken heeft zijn hoop gevestigd op concrete toezeggingen van de VS. "Op het moment dat de VS concrete getallen voor de vermindering van hun emissies mee naar Kopenhagen brengen, dan zou dat zeer behulpzaam zijn voor het hele proces", zegt de Deense minister van Milieu, Connie Hedegaard. Zij sprak met vertegenwoordigers van 44 landen die een belangrijke rol zullen spelen tijdens de Top in Kopenhagen. Hedegaard noemde het over-

leg "zeer constructief.



In plaats van het gewenste verdrag lijkt bij de klimaattop slechts een politiek akkoord mogelijk, vooral na de afwachtende houding van de Verenigde Staten. Toch zei de Amerikaanse president Obama in China dat hij wil dat de klimaattop uitmondt in een wereldwijd akkoord dat meteen functioneert.

EU-leiders eens over inzet klimaattop

BRUSSEL (ANP) - De regeringsleiders van de 27 EU landen hebben op 30 oktober 2009 vastgesteld dat ze een redelijk deel" zullen betalen van de bijdragen aan ontwikkelingslanden om te helpen met de strijd tegen CO₂-uitstoot. De totale kosten belopen volgens hen 100 miljard euro in 2020 voor de rijke landen. Daarvan moet tussen de 22 en 50 miljard euro per jaar komen uit overheidsgeld, afhankelijk van de uitkomst van de onderhandelingen van de VN-wereldconferentie over klimaat in Kopenhagen van 7-18 december 2009

Onduidelijk is nog hoeveel de EU van die 22 a 50 miljard bijdraagt. Ook over de precieze bijdragen per EU-land is nog geen afspraak gemaakt. Daarvoor komt een werkgroep. Die zal de verdeling vaststellen afhankelijk van de draagkracht van de landen. Ook over de geplande bijdrage voor de komende drie jaar konden de leiders geen verdeelsleutel vaststellen, na bezwaren van Oost-Europese landen. Afspraak is nu dat EU-landen die dat willen zelf kunnen bijdragen aan de arme landen, in de hoop dat de westerse wereld zo 5 a 7 miljard euro per jaar bijdraagt.



Tiye International, de koepel NGO van 21 landelijke Organisaties van zwarte, migranten en vluchtelingen vrouwen, heeft Speciale Consultatieve Status bij de ECOSOC van de Verenigde Naties.

Boven Vredenburg 65

3511 CW Utrecht NL

Tiye.int@worldonline.nl

WWW.TIYE-INTERNATIONAL.ORG



Melcheri vrouwen dragen water, India



De feiten. Het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) geeft eens per vijf jaar een overzicht van de stand van de klimaatwetenschap. Bij dit panel zijn duizenden wetenschappers uit de hele wereld betrokken. Het rapport bestaat uit het probleem, een deel over de gevolgen en een deel over de aanpak van de oorzaken.

De belangrijkste conclusies uit het rapport zijn de volgende:

- De concentraties van de belangrijkste broeikasgassen CO₂ en methaan zijn de hoogste en stijgt op dit moment sneller dan ooit.. De mens is hiervan de oorzaak.
- De temperatuur op aarde stijgt snel door deze toename van broeikasgassen. Dus is de opwarming van het klimaat door de mens onmiskenbaar.
- Als we niets doen is het wereldwijd aan het eind van deze eeuw ongeveer 3 graden warmer .
- De zeespiegel zal deze eeuw met 18 tot 59 cm stijgen. Dit is al bijna niet meer te voorkomen.
- Een extra risico: als het ijs van Groenland en Antarctica gaat smelten stijgt de zeespiegelstijging veel sneller. Over de kans hierop kunnen wetenschappers nog geen verantwoorde uitspraken doen.

De gevolgen: Alle landen en samenlevingen in de wereld krijgen te maken met klimaatverandering. Arme landen als eerste, maar rijke landen zeker ook. Letterlijk alles staat op het spel: sociale samenhang, economieën, welvaartverdeling, ontwikkeling, gezondheid, natuur, vrede en toekomst.

De gevolgen zullen vooral de armste mensen, in de armste landen en in de kleine eilandstaten, raken. Zij zijn direct afhankelijk van landbouw, bosbouw en visserij en dus het meest kwetsbaar voor de verwachte toename van extreem weer, overstromingen, droogtes, orkanen en hittegolven. Ook de stijging van de zeespiegel, de toename van ziektes als malaria en knokkelkoorts en insectenplagen die de oogst kunnen vernietigen, zullen hen het hardst raken.

Nederland scoort slecht met milieu volgens het WNF rapport.

ANP: In een rapport dat op 12 november 2009 verscheen trekt het Wereld Natuurfonds de conclusie dat Nederland slecht scoort op het gebied van schone technologie, zoals toepassing van duurzame producten als led-lampen en zonnepanelen. Op een internationale ranglijst staat Denemarken met stip op de eerste plaats en Nederland op de zeventiende plaats.

België, Slowakije, Brazilië, India, China, Duitsland, Frankrijk en Spanje doen het beter. "Als je in ogenschouw neemt dat Nederland per hoofd van de bevolking het zesde rijkste land ter wereld is en tegelijkertijd de zevende grootste producent is van het schadelijke CO₂, mag je vaststellen dat er heel wat te verbeteren valt" aldus Donald Pols, hoofd klimaat van het WNF.

"Nederland heeft voor velen het imago van een koploper op het gebied van duurzaam beleid. Ten onrechte, wisten wij al. Maar dat het zo beroerd is, hadden wij niet gedacht," zegt Pols.

De slechte positie op de lijst is ook te wijten aan bizarre gebeurtenissen in de windenergie, zegt Pols "Twintig jaar geleden liep Nederland voorop op dat gebied. Tot de Denen zagen dat daarmee veel geld te verdienen was. Ze kochten vooraanstaande Nederlandse bedrijven op en nu staan de Denen op één en wij op zeventien. Een half jaar geleden herhaalde zich dit, toen Chinezen het Nederlandse Darwind, ontwikkelaar van windmolens, kochten."



De redactie lag in handen van Hellen Felter en Rita Naloop.

www.tiye-international.org

Utrecht, November 2009